

На југоисточном делу Призренског подгора, између Призрена, Суве Реке и села Мушуташа, на том простору од непуних двадесет квадратних километара, до пре само неколико година, до лета 1999. године, налазило се 15 страих православних храмова. Међу њима и неколико најстаријих, историјски и културно најзначајнијих, као што су манастир Светих Арханђела у кањону Призренске Бистрице, Богородица Љевишка Светог Спаса у Призрену, храм Богородице Одигитрије у Мушуташу, манастир Свете Тројице на брду Русеница, црква Светог Ђорђа у селу Речане код Суве Реке, манастир са црквом Светог Марка у Кориши код Призрена.

Сва ова православна светилишта потичу углавном из XIV века, из времена краља Милутина, Стефана Дечанског, цара Душана и њихових наследника и властеле. Они су, заправо, и иницирали њихову градњу, били су заштитници и ктитори, богато их дарујући поседима, материјалним и уметничким добрима.

Тај огроман духовни, материјални и културни потенцијал стваран је кроз многа столећа. Следбеници давних оснивача и градитеља ових храмова успели су да их очувају и у најтежим временима турске в

ишевековне окупације. Нажалост, у последњој деценији, у времену које је претходило насилном одвајању Косова и Метохије од матице Србије, вандализам острашћених исламиста достигао је неслућене размере и сва та културна и историјска добра претворена су у згаришта и рушевине. Оно што је преостало након бомбардовања у лето 1999. године спаљено је или порушено у последњим великим нередима на Косову и Метохији марта 2004. године.

Манастир Свете Тројице на брду Русеница изнад Мушуташта и храм Светог Ђорђа у селу Речане крај Суве Реке минирани су у току ових нереда и они и они практично више не постоје. То исто догодило се и са црквом Богородице Одигитрије, у центру села Мушуташте, коју је 1315. године подигао казанац Драгослав. Овај храм, иако на самој периферији Призренског подгора, био је свима познат, јер се сврставао међу најстарије православне храмове у Метохији. Његови најранији живописи урађени су већ средином XIV века, тако да га је и та уметничка компонента чинила значајним.

На далеко познат и чувен био је манастир Свете тројице на Русеници, који је последњих

година свога постојања био женски духовни храм. У писаним документима нема нема прецизних података о времену његове изградње. Међутим, већ сама чињеница да је Поменик Свете Тројице уредно вођен од 1465. Године указује да је он основан пред крај XIV века. Такву претпоставку ојачава сазнање да су у непосредној близини овог старог манастира постојала бројна пећинска станишта калуђера пустиножитеља већ од самог почетка XIII века. Реч је о пећинама испосницама и провизорним храмовима које су монаси – пустиножитељи подизали у високим, скривеним и тешко приступачним деловима планинских кањона да би у њима проводили свој усамљенички молитвени живот.

Недалеко од сада порушеног манастира Свете Тројице је чувена Кориша, манастир са испосницом Св. Петра Коришког, јединог светитеља међу српским пустиножитељима. А само пола сата хода од Свете Тројице до високих планинских литица изнад манастира стиже се до такође познате пећинске испоснице Русенице. Комплекс од пет испосница са призиданим црквицама – капелама налази се у оближњем Матоском потоку, који се уским и стрмим кањоном спушта ка селу Мушуташту.

Српске светине у Метохији - анђели поломљених крила

Пише: Драгиша Спремо
среда, 19 јануар 2011 19:45

